

MA [sem-I]

Jan - 2025

NEP Dec. 25

Time : 2 Hr.

Marks : 50

- Instructions:**
- 1) Attempt **any Five** Questions
 - 2) All questions carry equal marks
 - 3) Draw Suitable Diagrams and Maps wherever necessary
 - 4) Use of map stencils is allowed

Q1. Discuss the impact of colonisation on the spatial patterns of underdevelopment worldwide.

Q2. Explain the difference between the western and non-western views on social theorising of environment with suitable examples.

Q3. Explain the concept of dependency. Discuss various theories of dependency in brief.

Q4. Discuss the relevance of Marxist theory in understanding the present conflict in development and environment.

Q.5. Discuss the stages-of-growth model proposed by W.W. Rostow.

Q.6. What is the key concept of a sustainable village, and how does it benefit the environment and community?

Q7. Write Short Notes on **Any Two**

- A) Growth Pole
- B) Tribal communities and sustainability
- C) SDGs and Zero Hunger.

मराठी भाषांतर

वेळ : 2 तास

गुण : ५०

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा

२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत

३) आवश्यकतेनुसार योग्य आकृत्या आणि नकाशे काढा.

प्रश्न १. अर्धविकासाच्या जागतिक अभिक्षेत्रीय संरचानांवर वसाहतवादाच्या प्रभावाची चर्चा करा.

प्रश्न २. पर्यावरणाच्या सामाजिक सिद्धांत रचनेमधील पाश्चिमात्य आणि अ-पाश्चिमात्य दृष्टीकोनांमधील फरकांचे सोदाहरण स्पष्टीकरण द्या

प्रश्न ३. अवलंबित्वाची संकल्पना स्पष्ट करा. विविध अवलंबित्वांच्या सिद्धांतांची चर्चा करा.

प्रश्न ४. सद्यस्थितीतील विकास आणि पर्यावरण यातील द्वंद्व समजून घेण्यासाठी मार्क्सवादी सिद्धांताच्या समर्पकतेची चर्चा करा.

प्रश्न ५. डब्ल्यू. डब्ल्यू. रोस्टो ने प्रस्तावित केलेल्या वाढीच्या टप्प्यांच्या प्रतिमानाची चर्चा करा.

प्रश्न ६. शाश्वत गावाची मुख्य संकल्पना काय आहे आणि त्याचा पर्यावरण आणि समाजाला कसा फायदा होतो?

प्रश्न ७. कोणत्याही दोन वर टीपा लिहा.

अ) वाढीचा ध्रुव

ब) आदिवासी समुदाय आणि शाश्वतता

क) SDGs आणि शून्य भूकबळी